

מלחמתן של בנות ישראל - שבעה מאמרים פשוטים על ימי יצחק

מאמר: קריאת יצחק על צדק

9 קריאת יצחק

י ונתנה הויה קדמוי לאישא ידיו למקמור
זה קרדכי בקדודתי ארום הויאו ליה דקרדכי אתי
מן יעקב דשקל מן עישו אבא דאבוי דקמן ית
בבורקא ויה בקרבתא ויהודאי אינון עמא דקרדכי
ויקעא הקן לשיצאה ית פל יהודאי די קבל טלקנת
אחשורוש עמא דקרדכי:

10 קריאת יצחק

י סבבוי פרים רבים אבירי בשן פתרוני:

11

פ בלח - אפרים - כח אפרים מן פלח
אבוי בשן פתרוני סוף הכן וכוני אפ
תמלג טסס לכיניס מלג סכרנט עביר יתקן וסיס טאק פריד:

12

קריאת יצחק: כח: 48-N

י ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משמני
הארץ יהיה מושבך וממל השמים מעל: ועל-
תרבך תהיה ואת אחיה תעבד והיה כאשר תרד
ופרקת עלו מעל צוארך:

13

מלחמת יצחק

י ותאמר אסתר להתך ותצוהו אל-
מרדכי:

14

קריאת יצחק

י ואמרת
אסתר להתך למייל ולמלא למרדכי ופקידת ליה
על עיסק מרדכי ולא יגרי עם הקן מצותא ארום
דכבו דכינו יעקב וישו הוה גמר ליה:

15

מלחמת יצחק: כח: 10-1

י ומרדכי
יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור
ועמרת וזה גדולה ותכריד בויז וארנמן ותעיר
שולין צהלה ושמחה: י ליהודים היתה אורה
ושמחה וישן ויקר: י ובכל מדינה ומדינה
ובכל עיר ועיר מקום אשר דבר המלך ודתו מניע
שמחה וישון ליהודים משתה ויום טוב ורבים
מעמי הארץ מתיהדים כי נפל פחד היהודים
עליהם:

10 קריאת יצחק

שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תבלת מרדכי משועתם היתה
לצחוק ותקנתם בכל דור ודור להודיע שכל קויה לא יבשו ולא יקלמו
לצחוק על החוסים בה ארור המן אשר בקש לאבדי ברוך מרדכי היהודי ארורה
גדש אשת מפתחדי ברוכה אסתר בעדי וגם חרבונה זכור לטוב

11 מלחמת יצחק: כח: 2

*רב אמר צריך לאמר ארור המן ארורים בניו
א"ר פנחס צריך לומר חרבונה זכור לטוב

12

מלחמת יצחק: כח: 2

ותכלתו ועוד אמרו שכן צריך ליתן שבת הודעה על
הנאולה ועל המות וזאת כתיב ואל הנקבות השלם נמל לאויבים ומן
לצדיקים ומושיע עמי (1) מיד שנתאדם ואתי כך מקלם לצדיקים ברוך מרדכי
ברוכה אסתר בחינם כל ישראל ורב אמר צריך לומר ארור המן וארורים בניו
אמר רבי פנחס צל חרבונה זכור לטוב:

13

מלחמת יצחק: כח: 2

טז צריך שיאמר ארון המן ברוך מרדכי ארורה זרש
מתנה אסתר ארורים כל וכו' ברוכים כל וכו' וצריך שיאמר וגם חרבונה זכור לטוב:

14

מלחמת יצחק: כח: 2

למה נראה להם
למה נראה להם לומר צבור ארור המן ברוך מרדכי עהלא גם כן תמוס למה לא התחייבו ככל פתס פתיה סלס
לישראל כהן נקמה לומר ארור מרדכי ברוך פתס וכו' כמקום לומר ארורים ארורים כרוכים האשכנזים

15

מלחמת יצחק: כח: 2

התוצאה טעם שנתנו להשתנות במלבושים שונים בוסן הסעודה ושמות מורים ולא
דבר ריק הוא שתוא לזכר מה שאמרו רז"ל הם לא עשו אלא לפנים
(מה שהשתנו בימי נבוכדנצר) אף הקביה לא עשה עמם אלא לפנים עיב משתנים בוסן
השמות במלבושים שונים ולא ניכר הפנים של מי הוא וכני יששכר ועי לעיל סעיה קציגו

16

מלחמת יצחק: כח: 2

א ובשנים עשר תרש הוא תרש ארר
בשלושה עשר יום בו אשר הגיע דבר המלך
ודתו להעשות ביום אשר שברו איבי היהודים
לשלוש בהם ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים
המה בשנאייהם:

17

מלחמת יצחק: כח: 2

י ויבו בעיניו
לשלת יד במרדכי לבדו כי הנידו לו את-עם
מרדכי ויבקש המן להשמיד את-כל היהודים
אשר בכל מלכות אחשורוש עם מרדכי:

וכנגדן נתברך יעקב בעשרה ברכות, נגד קללות ארץ, והן: "מטל השמים" נגד "בעצבון", כי הטל הוא שמחה לכל, כמו שפירש רש"י ד"ל, "ומשמני הארץ" נגד "ארורה האדמה", "ורוב דגן ותירוש" נגד "קוץ ודדר", ואחר כך "יעבדוך עמים" נגד "בוצת אפיך וכו'". והן גם כן שש ברכות בפסוק אחר נגד שש קללות שבפסוק אחר, וארבע ברכות נגד ארבע קללות שבפסוק אחר ק"י. (חדת קודש על מדרש תייל, א, ט)

16. מ"י הפורים ע"י ק' - ק"ב

ומבואר, דהברכות שניתנו לישראל בברכתו של יצחק ליעקב, הם ברכות, והם כנגד י' קללות שנתקלל אדה"ר. ולפי"ז מבואר מה שהוסיף הגר"א שישראל זכו אז לי' דברים, שכיון שישענת הפורים באה מכח הניצחון של יעקב על עשו, שהוא בקבלת הברכות מיצחק, וכיון שהברכות הם י' כנגד י' הקללות שנתקלל אדה"ר, לכן בישיעת הפורים זכו ישראל לי', כנגד י' הברכות שנתברך יעקב ע"י יצחק.

17. מ"י הפורים ע"י ק"ב - ק"ג

ויעקב ויעקב גדולה, אמר ר' חנונא רבה ביה [ט"ו] [ט"ו] [ט"ו] למלכא ומעבר ביה [ט"ו] [ט"ו] [ט"ו] על עלוביא. צעקה אחת הצעיק יעקב לעשו, והיכן נפרע לו בשונן המורה ויועק יעקב גדולה, מאי אמר, רב"ז אמר גבה הפן מאחשוויש. ורב שוימי בר חייא אמר גבה מלכא שלאה סמלכא תתאה, וכ"ל הדינש היה מרדכי שהיה צוות וכו' אין הקבי"ה שומע לחיטות אלא לצחות, חנה הרהרה בלבה ושמע הקבי"ה לחיטותיה, שכן ועא אוקרי: חנה היא מברכת על לבה (שמואל"א א, י) מת כתוב ואלוהי ישראל יתן את שאלתך (שם, י), אלא מרדכי היה צוות ואומר יצחק אבי מה עשית לו הצווחה שצווח עשו לפניך ושמעת קולו וברכת אותו והווי אנו מפורים לתריעת חרב לשיכך ויועק:

18. מ"י הפורים ע"י ק"ג - ק"ד

ומבואר מברכי חז"ל, דצעקתו הגדולה ומרה של מרדכי, באה כנגד הוצקה גדולה ומרה שזעק עשו בזמן שנודע לו שיעקב נטל הברכות מיצחק, ומכח זעקה זו זכה עשו לברכה של 'על חרבך תחיה', שהיא כוחו של עשו כנגד ברכתו של יעקב, וע"ז באה הוצקה גדולה ומרה של מרדכי, לבטל מעליהם כוחו של המן, שבא מכח ברכתו של עשו שזעק וצעק גדולה ומרה.

19. מ"י הפורים ע"י ק"ד - ק"ה

ואשר חרב גאותך, בימי המן שכתב להרוג בחורב ואחר כך כל השרים היו מנשאים את היהודים.

20. מ"י הפורים ע"י ק"ה - ק"ו

ומבואר בדבריו, דמעיקר יחודו של גם הפורים, שגזירתו של המן היתה להרוג את ישראל בחורב, ונתהפך לטובה. וצ"ב מה היא ההדגשה כמה שבא להרגם ברוקא בחרב. ועפ"י המבואר, יתבארו הרכבים היטב, שהרי נתבאר, שהמן בא לכלות את ישראל מכח הברכה שזכה עשו ע"י הוצקה גדולה ומרה, ונתברך 'על חרבך תחיה', ולפיכך באה ההדגשה שבא להרוג אותם בחרב, דהיינו שבא כח הברכה של 'על חרבך תחיה', שהיא ההזיגה בחרב, וכך הוא גם הלשון בדברי המדרש שהבאנו 'כברת אותו והווי אנו מבורים להריגת חרב', דהיינו שמכח הברכה של עשו 'על חרבך תחיה', בא למכרם להריגת חרב, ונתהפכה גזירתו, והווי כל השרים מנשאים את היהודים, דהיינו שנתקיימה ברכתו של יעקב 'הווי גביר לאחין וישתחוו לך בני אמך', ונתהפך החרב של המן שהוא מכת הברכה של 'על חרבך תחיה', להיות גאותם של ישראל, שנתקיימה הברכה שנגזר של 'הווי גביר לאחין', שהיו כל השרים מנשאים את היהודים,

16. מ"י הפורים ע"י ק"ב - ק"ג

זכאן נתקיים במרדכי (ברלשטיט ל"ז ב"ט) 'הווי גביר לאחין', כי מתחלה (לעיל ב' ה') 'איש יהודי' (ואח"כ (פס' בקודש) 'ומרדכי יצא', ואח"כ נתעלה (לפני) ג' כי מרדכי היהודי' כו'. ישראל ב' דברים', 'והעיר שושן כו', 'ליהודים היתה' כו', [מגויל כו']:

17. מ"י הפורים ע"י ק"ג - ק"ד

וישראל ב' דברים כו', ע"פ כתיב ב' ומי' (ובד"י והנגרדים הגירטא: י'). ונראה שהם: א' ב' - צהלה ושמחה (פס' ט"ו, ג' ד' ה' ו' - אורה שמחה ששון וקר (פס' ט"ו), ז' ח' ט' י' - שמחה ששון/משתה ויריט (פס' י"ז), ועיין.

18. מ"י הפורים ע"י ק"ד - ק"ה

ודברי הגר"א צ"ב, מהי משמעות הענין שבא לומר בפסוק זה, שנתקיים במרדכי 'הווי גביר לאחין', גם צ"ב מהי המשמעות במש"כ הגר"א שישראל זכו אז לי' דברים.

19. מ"י הפורים ע"י ק"ה - ק"ו

"וְלָאָדָם אָמַר כִּי שְׂמַעְתָּ לְקוֹל אֲשֶׁרְךָ וְהָאֵכָל מִדְּהַעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעִבְרֹךָ בְּעֵצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: " וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּעֲמִית לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת-עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה: " בּוֹצַת אֲפִיךָ תֹאכַל לָהֶם עַד שׁוֹבָה אֶל-הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנּוּ לִקְחַתָּ כִּי-עֲפַר אֶתָּה וְאֶל-עֲפַר תָּשׁוּב:

20. מ"י הפורים ע"י ק"ו - ק"ז

"וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים סֶמֶל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרַב דָּגָן וְתִירֹשׁ: " וְעִבְרֹךָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ לְאֵמִים הֵנּוּ גְבִיר לְאֲחִיךָ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ בְּנֵי אֲמִן אֲרָרִיד אֲרוּר וּמְבָרֵךְ בְּרוּךְ:

21. מ"י הפורים ע"י ק"ז - ק"ח

יעבדוך עמים וגו'. "כיון שעבר [אדם הראשון], נגלה עליו הקבי"ה וגרשו מגן עדן, וגזר עליה עשר גזירות וכו'" (מדרש רות החדש פ"א). והם ... עשרה לאדם: א, ארורה האדמה. ב, בעצבון תאכלנה. ג, קוץ ודדר. ד, ואלת את עשב השדה. ו, בוצת אפיך. ז, עד שובך וכו'. ח, כי ממנה לוקחת, בתחילה גברא עפר מן האדמה, היינו עפר מן המזבח, ואחר כך נתעכר חומר. ט, כי עפר אתה, אפילו בחיים. י, ואל עפר תשוב, היינו ... לגלגל.

מאמר מספר 1:1

י וַיִּסְפָּר הַמֶּן לְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ
וּלְכָל-אֶהְבִּיו אֶת כָּל-אֲשֶׁר קָרְחוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ חֲכָמָיו
וּזְרֵשׁ אִשְׁתּוֹ אִם מְזֻרַע הַיְהוּדִים מִרְדְּכָי אֲשֶׁר
הַחִלּוֹת לַנְּפֹל לַפְּנָיו לֹא-תוֹכַל לוֹ כִּי-נִפּוּל תִּפּוּל
לַפְּנָיו:

קולות כפ:כב

יב וַיֹּאמֶר
יְהוָה לֵאמֹר לֵךְ שְׁנֵי גֵיִם (גוֹיִם סִי) בְּבִמְנַף וּשְׁנֵי לְאֻמִּים
מִמְעִיף יִפְרְדּוּ וְלֹאִם מִלְאִם יֵאֱמָן וְרַב יַעֲבֹד צְעִיר:

מאמר 1

קרי וירושלים אמר לך אדם חרבו
שרחן אל האמן ושבו שנין אל האמן חרבה קרי ושבת ירושלים חרבה
ירושלים ושבת קרי האמן שנאמר "אסלאות החרבה" אם מלאה ו חרבה ו
אם סלאה ו חרבה ו רב גחמן בר יצחק אמר מבוא "לאם מלאים יאמן

קולות כפ:כג

מלאום
יאמן. לא יסו נגדולה, כזה קס זה
נופל נ, וכן הוא אומר אמלטה פתרה (יחזקאל
טו ט, לא נתמלטה לזר אלא מתרענה של
ירושלים:

מאמר מספר 2:1

ח ותקרא אסתר להתך מפרסי
המלך אשר העמיד לפניו ותצוהו על-מרדכי
לדעת מה-זה ועל-מה-זה:

קולות כפ:כד

י וְכָל-זֶה אֵינְנוּ שׂוֹה לִי בְּכָל-עַת אֲשֶׁר
אָנִי רֹאֵה אֶת-מִרְדְּכָי הַיְהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ:

קולות כפ:כה

י וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אַחְשֵׁרוּשׁ וַיֹּאמֶר לְאַסְתֵּר
הַמַּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאֵי-זֶה הוּא אֲשֶׁר-מִלְאָן לְבוֹ
לַעֲשׂוֹת כֵּן:

קולות כפ:כו

י בַּיּוֹם מוֹבָה הָיָה בְּפוּב
וּבַיּוֹם רְעָה רָאָה גַם אֶת-זֶה לְעַמְתּוֹ עֲשֵׂה
הַאֱלֹהִים עַל-דַּבְּרֹת שְׁלֵא יִמְצֵא הָאָדָם אַחֲרָיו
מְאוּמָה:

מאמר מספר 2:2

הוא חסד עניןו מקפ טובה, ברוך
מורדי וסוף עולה למצות אורז המן
[מספר] כפ:כז [מספר] אורז סוף
יב וְהַקֵּב יָד מַחְסֵי אֵל כְּעוֹלָם כְּמֵי כְּפוּם
כפ זכות וכפ טובה כפ, מרדכי
יוסף מקפ כפ:כח [מספר] אורז סוף

ולכן באה ישועת הפורים בשם יזרע גאותך, שנחפכה החרב של עשו
לגאותם של ישראל.

קולות כפ:כז

שני גדיי עזים. וכי אני גדיי עזים
היה מאכלו של יחזקאל, אלא פסח היה, האחד
הקריב לפסחו, והאחד עשה מעעמים.
צפרקי דרבי אליעזר (פרק טז):

28

עם צדק צדק שלחם הכסף לביר
sol - lbe' na

עצה לאחשורוש לעשות סעודה
לישראל להכשילם ביין משתה, וכל קטרוגו
היה ע"י שלקח יעקב את הברכות מעשו
שמאז היה לו משטמה רבה עליו כמ"ש
(בראשית כו, מא) "וישטום עשו את יעקב"
ומצינו שמה שלקח יעקב הברכות מעשו
היה ע"י שני גדיי עזים ואיתא במדרש
(פרקי דר"א פ"ג) שהשני גדיי עזים הם א'
לפסח וא' לחגיגה, וכן היה בט"ו בניסן
יצאת ישראל ממצרים והוא לידתם שאז
נעשו לגוי, כידוע שענין יצי"ם היה
מיוחס לבויתר לידה ואמרו במדרש (כ"ב
טו) "אילה זו רחמה צד וכשכורעת לילד
הקב"ה מוּמֵן לה נחש ומכישיה כרחמה
ולצא הולד", והוא רמז לישראל שבטבע
אין להם מציאות בעולם ואין להם לידה
כלל, אבל ע"י הנחש המתגרה בס והוא
הסמאל נחש הקדמוני בזה מקבלים
עונשם בעוה"ז על חטאותיהם ושבים
בתשובה ואז יש להם לידה ונעשים
בריאה חדשה ממש כמש"ל וכל גדולת
עשו שיש להם מצד פירענותם של ישראל
הוא לטוב להם ולרע לו כמ"ש (משלי כה,
כב) "כי גתלים אתה חותה על ראשך" וזה
יעשה ע"י הברכות שקיבל יעקב מיצחק
ועשו, נה' אז "והיה כאשר חרד" וכו'.

הבין מחשבתה של אסתר הצדקה
שוימנה את המן למשתה היין בכדי
לחתות גתלים על ראשו כמ"ש ב"ש",
מדוע לא סיפרה לאחשורוש ביום הראשון
עד שוימנה אותו פעם ב' ליום המחרת,
ומדוע אחרת גאלתם של ישראל? אבל
מה שיש לומר בזה כי הגאון מוה"ר
יהונתן בספרו יצרות דבש (ח"ב דרוש ב')
הביא מדרש ע"פ (אסתר א, ד) "ימים רבים
שמונים ומאת יום" והוא שתחילה קודם
הק"פ יום התחילה המשתה ה' ימים
התחילו ימי המשתה בשנת שלש למלכו
נמלכי אר"ה מתשרי מונין וא"כ כסדר
החדשים שא' מלא וא' חסר נשלמו בח'
בניסן ואח"כ "ובמלאת הימים האלה עשה
וכי משתה שנמשכו עד ט"ו ניסן והנה שלוח
תמצא שנמשכו עד ט"ו ניסן (אסתר א, ה),
הרצים היה בייג ניסן כמ"ש במגילה,
וכתיב (שם ה, א) "ויהי ביום השלישי
ותלבש אסתר מלכות" וכי וזה היה ממש
ביום ט"ו בניסן, ובש"ס (מגילה יב) אמרו
"ויאמר ממוכן (אסתר א, טו) ונא ממוכן זה
המן ולמה נקרא שמו ממוכן שמוכן
לפורעניות", וצריך להבין למה נזכר שמו
באותו פעם ע"ש הפורעניות ולא במ"א.
אבל הענין שהמן כל כותהו היה ליתן

יחי הפורים קולות כפ:כח

ועיין להגרי"א ח בדרוש לפרשת זכור, שהביא מדברי היערות דבש,
שהיום השביעי למשתה אחשורוש, שהוא גם היום שבו הרגו את ושתי ואז
עלה המן שהוא ממוכן לגדולה, היה בט"ו בניסן, וזה משום שמלכי אומות
העולם מונין לחשדי, וק"פ יום מתחילת חשדי מסתיים בח' בניסן, ונמצא
שהמשתה שבעת ימים נגמר בט"ו בניסן, והוסיף עוד שם הגרי"א ח, שגם
היום שבו לבשה אסתר מלכות לבוא לפני המלך אחשורוש להעביר את גזרת
המן היה ג"כ בט"ו בניסן, וביאר הדברים, משום שיום ט"ו בניסן היה היום
שבו לקח יעקב את הברכות בעשו, וכמו שהביא ח"י מפרקי דר' אלעזר,
וזה משום שכל כותנתו של המן כמה שנתן עצה למלך אחשורוש לעשות
הסעודה, היה להכשיל אותם ביין נסכו ובנות כדי שיתקיים בישראל והיה
כאשר חרד, ויפסידו ישראל את הברכות, והזמן המסוגל לזה הוא ליל ט"ו
ניסן, שהוא הלילה שבו נלקחו הברכות מעשו, ורצת המן להחזירם אליו
בלילה הזה ע"י המשתה שנסתים בליל ט"ו ניסן, שאז נתקיים בישראל
"והיה כאשר תויד", ובליל ט"ו בניסן שהוא הלילה שבו היתה המפלה של
עשו הרשע, באה אסתר בכח התשובה של דברי הצומות וזעקתם להחזיר
לישראל את הברכות שזכה בהם יעקב בלילה הזה.

4

בלבו והרגו ונקח אותה מקננו. ומצין שהיו המודות בעיניו, שנאמר, ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול תחמדת ושם כו טו. וקשלבש אותם, ועשה כם גם הוא גבור, שנאמר, והי עשו איש ירע צידי (שם כו כז). וכשבא יעקב מאת פני יצחק אביו, אמר, אין עשו הרשע ראוי לבלש את הפתחת הלזה, והפר וטמנם שם, שנאמר (איוב יז ט). טמון פארץ חבלו.

44
N' פסוקים מה ק"א

ונראה בביאור ענין זה, שבאה ההרגשה על ענין ונהפוך הוא, שהרי נתבאר, שמלחמתו של המן להשמיד את ישראל הוא מלחמת חוריות שבין עשו וישראל, שענינה של מלחמה זו, שכשתה קם זה נופל, ולכן באה ההרגשה של ונהפוך הוא, להדישו ענין זה, שהקימה של ישראל באה עם נפילתו של עשו, והיו הנהפוך הוא, שנהפוך הגלגל, שמקודם היה המן בקימה וישראל בנפילה, ועכשיו נהפוך, שהמן נופל וישראל קמים.

45
אמר עשו וישראל מה ק"א

ידוע אמרם ז"ל ולאם מלאם יאונן לא יסו צבולה כצוה קם זה ספל. ולזה מתחילה כ חלל מדיכ ולא קים ולא זע. ונתלכס הרשע נאמר והאנך קים ונאסתר נאמר וחסל לשני רגליו צנח כפילה חלילה חבל אחיכ נחספך הכל לעוז ונאמר נאסתר

חלל אחיכ נחספך והיי גיכ זה קם זה נופל רק צהיפך לישראל מתקומה ולכס הגפילה. הוא ונאמר נאסתר חלל כחלל נני סוף זה ולי זה הוא חסר נולאו לבו הייס וני עשה כאלה חסר צחי זה קם אל הרשעים חלילה ונורלה חיו צלד הקדושה צחי נפילה והוא הרמזו צחינה מלאיו סאח חוחים וללוי טדיכ וללויס יאונן כי חונח הדצר חסר סס נרוח קומה ונפילה חלל לא נאשר הרשעים חוליס רק צהיפך הרצדים הגפילה חלל הרשעים והתקומה חל ישראל :

46
נחשק אסתר ה' ב' ב' ח' ז'

ויצא המן ביום ההוא ששם ושוב לב וכראות המן אתי כרדכי בשער הפלך ולא קם ולא זע מפני ויפלא המן על כרדכי חסר:

והפלך קם בחמתו ממשחה תלין אל נגות הביתו והמן עמד לבקש על נפשו כאסתר הפלכה פי ראה פי כלתה אליו הרשע מאת הפלך: והפלך שכל כנגות הביתו אל בית המשחה תלין והמן נפל על המשחה אשר אסתר עליה ויאמר הפלך חללם לבקש אתי המשלכה עמי בבית הדבר וצא מפי הפלך ופני המן חסר:

אסתר והדבר לפני הפלך ונפל לפני רגליו ותבק והתחנן לו להעביר את רשת המן האנני ואת מחשבתו אשר חשב על היהודים: וישם הפלך לאסתר את שרבוט החוב ותקם אסתר ותעמד לפני הפלך:

לדעת מה זה ועל מה זה ריל זה לסומת זה עשה בחלבוים (קבלה דיד), וכל זה חסנו טוב לך. לכן צי פעמים על המטה במחורה [כשויתחוק ישראל] ויש על המטה (ויחי נח"צ) אוי וכוון נופל על המטה [אסתר ד"ח] לכן אמרה זרש [שם רי"ג] אם מרע סיכודים מרדכי אשר הולוח לנפול לפניו וגו' נפול הפול, לפי שישראל ונמלק הם צי כפות וכספק וימן עולה למעלה ראש אזי קפ שיהי זורדת מוח מטה שבו בנימטרים ביהובם,

47
פירוש פסוקים מה ק"א

ו"ם אחיות ס"א צלבוטין כמ"ם (ברכות ו"ע"א) הני מאני דרצנן דצלו מחופיא דידהו וכמ"ם צפי משפטים דף קי"צ ע"צ חמו חצרי"א מה כתיב ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול הסמודות כו"ט"א. והענין כי לקיחת הברכות ממנו בעלמה היה כמו שרימה הנמש לחדה"ר כן רימה יעקב לעשו ונטל את דיליה שיעקב שופריה דאדם (כ"צ י"א א) ועשו של הנמש כמ"ם שם דף קי"א ע"א צהג"ה ח"ם מה

כתיב ואחרי כן יצא אחיו וידו אחות כו' עד סוף כל הג"ה ע"ש ולכן רמה עכשיו אותו עם עקש חספל. ועשו נטל צגדיו של אדה"ר שנחפתה אחר הנמש ולקח הק"ם והוא עשו והוא צגדיו הסמודות ולכן נטל יעקב ממנו ולקח הברכות.

48
המן מן התורה מנין המן העין

49
אם יצא ככ"ו אסתר כ"ב ח' ז'

והמן נתחכם להחסיא האדם בכדי שיהא לו חיות ע"ז וכמו שהיה באמת שוטל הנחש ממנו מלבושיו כחנות עור שלו עד שבא יעקב אביו ע"ה שהיה גלגולו של אדה"ר ומצין שופריה דיליה (עין כ"ב פד) הלך בערמה עם עשו ונטל ממנו מלבושיו "בגדי עשו בנה הגדול

50
קולבית כ"ב: כ"ו

והתקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול תחמדת אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן:

51
מסקי חסר

רבי אומר, עשו אחיו של יעקב ראה את הפתחת שעשה הקדוש ברוך הוא לאתחלה על נמר, ונמר אותה.